

Előfizetési árak:
 Egész évre ——— 12 frt.
 Félévre ——— 6 „
 Negyedévre ——— 3 „
 Egy hóra ——— 1 „
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276 sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszó-
 lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
 Nagy-Becskerek.
 Zápolya-utca 1-ső szám
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Két levél a párbajról.*)

Nagybecskerek, november 29.

II.

A párbajok megszűnését, illetve kevesbedését törvényhozási uton is elérhetőnek hiszem a jövőre. Egy új generáció, mely azon eszmében nevelkedik föl, hogy a párbajvétség, mely büntetést von maga után, nem fogja keresni azt.

A párbajok teljes megszűnését azonban csupán a műveltség elterjedésétől várom. Nem azt a műveltséget értem, mely bizonyos új divat szerint készíti az embereket öltözködésre; azt a műveltséget sem értem, mely a karnak bizonyos szöghajlása alatt emel az utcán kalapot, még azt sem, mely bizonyos társalgási képességet, sőt a tudomány némi elsajátítását látszik mutatni, hanem igenis értem a lelki műveltséget, azt a műveltséget, a melyet nemcsak az iskolában nem tanítanak, hanem — sajnos — manapság még odahaza sem. Pedig, kinek meg van ezen igaz műveltsége, az külsőségeiben is művelt. Az igaz műveltség nem sérteget, nem gyanúsít, nem nevetlenkedik. S ha ezt nem teszi, ha ily műveltség általánossá válna, hol és mikor kerülne alkalom párbajra?

Már első levelemben állítottam, hogy becsületét mindenki csak maga vesztheti el, senki más azt el nem veheti. Ezt nemcsak a római jog vagy az észjog tanítja, hanem a józan ész is diktálja.

Azonban igenis megsérthetnek engem, mint egyént. Megsérthetnek pedig az által, ha neveltségessé tesznek, vagy szégyent akarnak rám hozni pl. le- és kinézéssel, holott minden tekintetben egyenrangú vagyok a sértegetővel. Valaki nevetlenkedik, összeszamarazza, gazemberezi a másikat. Hogyan jó most ez ahhoz, hogy fegyveres elégtételt kérjen s a másik, hogy adjon? Mert a társadalmi szokás így kívánja.

A ki nevetlen, annak iskola és tanítás kell, nem pedig elégtételadás, a mely

*) Lásd október 25-iki 245. számunkat.

mintegy szankcionálja a nevetlenséget és fölbátorítja újabb nevetlenségre.

Nézzük Angliát, ott tilos a párbaj, de nevetlenség sem történik, nem sértegetik egymást, mert gentlemanek és épp azért törvényszék előtt sem akarnak megjelenni. Mikor érjük el mi ezt a műveltséget? nem is tudom elképzelni, annál kevésbbé, mert bár par excellence lovagias nemzet vagyunk, mégis sehol a világon egy nő annyi insultusnak nincs kitéve, mint nálunk. Ez se nem lovagiaság, se nem műveltség, mert ezeknek legfőbb parancsa a nő tisztelése.

Ezek azok az igazi furcsaságok, amik különös színben tüntetik fel a társadalmat, épp úgy mint az embert. Nevetlenségért, meggondolatlanságért, ripókságért megverekszünk, szóval mindenért párbajozunk, csak műveltségre nem törekszünk.

Ha a sértés fennállását elismerem, mikép vélem — kérddheti méltán valaki — azt jóvátenni.

Szerintem legcélszerűbb lenne az u. n. becsületbiróságok felállítását. Ennek bírálata alá kellene minden ily ügyet bocsátani.

Van még valami, mi a párbajok számát minden törvénykezési és társadalmi beavatkozás nélkül nagyon megcsökkentené.

Pár évvel ezelőtt történt Párisban, hogy valakinek, ki párbajozni akart, egy százados körülbelül következőket írta: „Tiszteit uam! Ugy hallom, ön párbajozni akar. Ezennel megtiltom ezt önnek, mert ön 5000 frankkal adósom, s míg ezt vissza nem fizeti nekem, addig ön nem rendelkezhetik életével, mert első kötelessége arról gondoskodni, hogy adósságát tisztázza.“ Mennyi igazság, mennyi logika e pár sorban és még sokkal több tisztesség is, mint magában a párbajban. A ki adós, nem verkedhetik, mert hát ha meghal a párbajban, ki fizeti vissza adósságát s ha nem fizeti vissza, megrövidít más, a megrövidítés pedig mindenestre becselenebb dolog, mint ki nem állani; vagy ha csak

nyomorékká lesz, nem hal meg a párbajban, ha nincs magán vagyona, miből téríti meg adósságát?

Az adósság nagysága pedig nem határozhat. Két forint tartozás épp oly tartozás, mint 10.000 frt, egyiket és másikat is becsületbeli ügy visszatadni. A francia százados nyomán mondja ki a párbajcodex, „hogy míg adós valaki, addig fegyveres elégtételt nem kérhet semmi szín alatt, fegyveres elégtételt pedig csak úgy adhat, ha hitelezői beleegyeznek“, s biztos vagyok, hogy — ha ez párbajszabály lesz — e nagy Magyarországon jó, ha két évben lesz egy párbaj. —la.

A királyi tábla új elnöke. A hivatalos lap mai száma a királynak következő kéziratát közli, amelylyel Vertesy Sándor kuriai tanácselnököt a budapesti királyi tábla elnökévé nevezte ki:

Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztése folytán Vertesy Sándor kuriai tanácselnököt, a budapesti Itélőtábla elnökévé ki-nevezem.

Kelt Bécsben, 1893. évi november hó 19-én.

Ferencz József, s. k.

Szilágyi Dezső, s. k.

Magyar udvartartás. Az alkalommal, hogy a tegnapielőtt kihirdetett legfelsőbb elhatározás folytán az első döntő lépés megtételére a magyar udvartartás létesítésére, érdekesnek tartjuk felsorolni ama zászlós urak névsorát, kik ezentul minden Magyarország és koronaországainál előforduló közjogi eseménynél a legfelsőbb udvari szolgálatot teljesítik: Bánffy Miklós gróf főpohárnok, Csáky Albin gróf főasztalnok, Erdődy István gróf főistálló-mester, Orczy Béla báró, főkamrás, Pálffy András gróf, a kir. magyar testőrség kapitánya, Szapáry Géza gróf főudvarmester, Széchenyi Gyula gróf főajtónálló, Pálffy Nándor Lipót gróf, mint pozsonyi gróf, az országbíró (Szögyény-Marich L. halála óta megüresedett) Zichy Ferencz gróf főkinestárnok, Vay Miklós gróf és Szilágyi József koronaőrök és Khuen-Héderváry gróf, Horvát-Dalmát- és Szlavonország bánja. A legelső zászlós ur állása, a nádori állás tudvalevőleg nincs betöltve.

A „TORONTÁL” TÁRGYAJA.

A villám.

— Irta: Gárdonyi Géza. —

I.

Annus tizenöt éves. Vilma egy évvel okosabb.

Annus meglátogatja Vilmát. Sok magánpirulás és kerülgetés után rátér a tárgyra:

- Lehetek hozzád bizalmas?
- Hogyne. Miért ne?
- Nem mondasz ostobának?
- Soha!
- Te már nagy leány vagy.
- Az. Színházban is voltam.
- És sokat tudsz.
- Mindent!
- Hát . . .
- No!
- Tudod mi a . . .
- Micsoda?
- A szerelem.
- Hogyne tudnám.
- Hát mi?
- Oh!

— Az! Valósággal! Egy mosoly . . . egy kacsintás . . . a lábom hegyével betűt írok a homokba . . . a fejemet megrázom, hogy egyik fűrtöm elérőppenjen és kompolyodnak utánam a férfiak. Ez kedves mulatság! Te még nem próbáltad?

— Nem.
 — Kár pedig. Az arcod elég csinos. Ilyen szemekkel, mint a tied, villámokat lehet sujtani és sziveket gyújtani.
 — Villámokat?!

Igen. Így . . . a szempilláidat hirtelen föl tárvá és pillanatig merően nézve.

- Mire jó az?
 - Arra, hogy örülésig fokozzuk a szerelmet.
 - Milyen okos vagy te!
 - Meghiszem azt.
 - Kiműveltem magamat a regényekből.
- A hercegnők és grófnők értik az efféléket.
- Villámlanak?
 - Villámlanak, csókolóznak. Néha engedé kenyek néha kegyetlenek. Ez a szerelem.
 - És mondd, mivel kezdődik a szerelem
 - Egy pillantással. A pillantásból nézés lesz. A nézésből szív. Azután egy kézzorítás.
 - Kézzorítás?
 - Egy sokatmondó, érzelmes kézzorítás.
 - Akkor megvan.
 - Mi van meg?
 - Gyula szerelmes belém.
 - Gyula?
 - Az, a tisztartó fia.
 - Ismerem. Szorította a kezedet?
 - Szorította e? De úgy, hogy mind az öt ujjam összeragadt.
 - És te mi tettél?
 - Semmit. Jöttek. Elfutottam. Gyula utánam futott, de nem ért utól.
 - Milyen ügyetlen vagy. El kellett volna ájulnod a karjai közé.
 - Nem tudok ájulni. Soha életemben nem ájultam el.
 - Milyen műveletlen vagy!
 - Azt magam is érzem.
 - Én néha hatszor is elájulok egy nap.
- Különbösen még helyre hozhatod a dolgot.
- Elájuljak?
 - Mindenesetre.
 - De előbb egy villámot . . .
 - Villámolj!

II.

Kert. Annus a padon ül. Gyula a nagy-kendőjét igazgatva eléje érkezik.

- Szabad megcsókolnom?
 - A kezemet?
 - Azt.
 - Tessék.
 - A másikat is szabad?
 - Tessék.
 - (No most villámok :) Uram!
- Végigméri egy tekintettel Gyulát és büszkén elmegy.
- Gyula szédeleg, mint a fejbekoppantott tuzok.

III.

Annus és Vilma ismét találkoznak.

- Szép tanácsokat adtál, mondhatom.
- Mi történt köztetek? Villámlottál?
- De még mennyire. Pap lesz.
- Lehetetlen.
- Ó maga írta.
- Ne busulj.
- Ne?
- Van segítség.
- Igazán.

— Az Aranyhercegre olvastam . . . : nézd a noticzkönyvembe is beleírtam. „Némely esetben a megtört női szív megindítja a férfiakat“.

- Azt hiszem, az enyém is ilyen „némely eset“.
- Persze, hogy az.
- Hál istennek a „megtört női szív“ is megvan. Most már nem busulok.

IV.

Az előbbi kert. Gyula bus. Annus is bus. De azért egymásfelé ballagnak.

— Jó napot, Gyula ur.

HIREK.

— **Hivatalvizsgálat.** Rónay Jenő főispán ma kezdte meg az alispáni hivatal évente szokásos megvizsgálását. A központi közigazgatás minden ágazatát felölő vizsgálat előreláthatólag több napot fog igénybe venni.

— **Közsegeink és az új vasút.** Nem régen alkalmunk volt bőven kifejtetni a Nagybecskerek-Zsombolya-Kis-Zombor és a Zsombolya-perjamosi keskenyvágányu vasut előnyeit. Fejtegetéseink igazságát most igazolja azon egyhangú lelkesedés, melylyel a közsegek hozzájárulásukat elhatározzák. Eddig négy községből vettünk értesítést. **B e g a s z e n t g y ö r g y** megszavazta 50 esztendőn keresztül a jóállást az építési tőke erejéig, azaz két millió és 200 ezer forintig kibocsátandó elsőbbségi kötvények kamatai és törlesztéseért, az összérték $\frac{1}{100}$ része erejéig, azonkívül az első két évben 21.600 forint befizetését vállalta el, mely összegért részvényeket követel. **R o g g e n d o r f** $\frac{4}{100}$ részért vállalt kezességét és befizet 5760 forintot, **I t t v a r n o k** $\frac{1}{100}$ részért 1440 forint, **N é m e t - C z e r n y a** $\frac{1}{100}$ részért is befizet 17 280 forintot. A többi érdekelt községekkel még folynak a tárgyalások.

— **Válasz dr. Kis Sándor tanár urnak.** E lapokhoz irt s „Választási utóhangok“ cz. közölt becses levelére a választ a következőkben van szerencsém megadni: Az 1886: XXII. t. ozik 33. §. alapján a névjegyzék kiigazítása az adó kimutatás alapján eszközöltetik és a 34. §. alapján nem vétethetnek fel a névjegyzékbe azon tisztviselők, kik: „fizetéseik után járó kereseti adón kívül más adót a községben nem fizetnek“. Miután dr. Kis Sándor tanár neve az 1891-ik évi adókönyvben elő nem fordul, így nem is volt felvehető a névjegyzékbe ez alkalommal. De amint utána néztom a városi levéltárban, nem volt ő felvéve az 1890-ik évre érvényes névjegyzékbe sem s így, ha van itt tévedés és törvény nem ismerés, hát az csak dr. Kis Sándor tanár ur részéről lehet, aki téved, mikor ő azt hiszi, hogy az előző névjegyzékbe fel volt véve, holott pedig nem volt — s így jogfosztásról beszélni természetesen nem lehet — és a törvényt nem ismeri, mert ha ismerne, felszólalását a törvényrendelet időben tenné meg, vagy az összeíró bizottságnál, vagy az igazoló választmányánál, vagy a közgazgatási bizottságnál a törvény 39. §. értelmében. Ennyit feleletül. **S z a l a y J ó z s e f,** mint az 1893-ik évre érvényes bíró névjegyzék összeállítására kiküldött bizottság elnöke.

— **Lapunk felelős szerkesztője,** dr. Brájer Lajos ma néhány napra elutazott. Távolléte idejére **K a b o s B e r t a l a n** felelős a szerkesztésért.

— **Képviselővé választott államtitkár.** Dunaszerdahelyről írják, hogy ott a tegnapi végbement választás alkalmával Erdélyi igazságügyi államtitkárt egyhangulag megválasztották a dunaszerdahelyi kerület képviselőjévé. A kerületet eddig gróf Pálffy Daun képviselte, a kit azonban mosoni főispánnak neveztek ki.

— Jó napot kisasszony.
— Anyám elenged délután a litániára.
— Nekem is el kell mennem. Ministrálok,
mert kispap leszek.

— Csak hogy én nem oda megyek.
— Hát hova?
— A tóra.
— A tóra?

— Az új csónak két személyre van csinálva.
Vitorlás.

— Két személyre?
— Igen. Az egyik én leszek.
— És a másik?
— Még nem tudom.
— Még nem tudja?
— Talán senki. Valószínű, hogy egyedül leszek ott a nagy fák alatt, az árnyékon, a vizen ringatózva.

— Egyedül?
— Ki is jönne oda? Azt hiszi, oda jönne valaki?

— Igazán nem tudom.
— Egyedül leszek hát, egészen egyedül.
— De hát miért lesz egyedül kegyed.
— Mert nincs senkim, senkim.
— Senkije?
— Egy pillanatig önre gondoltam.
— (Örömmel.) Rám?
— De ön haragszik.
— Én?
— Ön gyűlöl.
— Én?
— Ön megölne egy kanál vízben.
— Nem.
— Hát nem?
— Nem bizony.
— E szerint mikor beharangoznak...
— Megyünk.
— A templomba?
— A tóra.

Gárdonyi Géza.

— **A szintársulat Jókai-ünnepélye.** Em-lítettük volt tegnapi számunkban, hogy a városunkban időző szintársulat f. hó 30-án, azaz csütörtökön Jókai-ünnepélyt rendez, amely alkalommal a jubiláns író egyik legsikerültebb színműve, a **G a z d a g s z e g é n y e k** kerül színpadra. Ma az igazgatóságtól azt az értesítést vettük, hogy az ünnepi előadás tiszta jövedelme az országos színészegyesülethez küldetik fel, hogy hozzácsatolassék ahhoz az alaphoz, amelyből az országos színészegyesület által 1894. január 6-án rendezendő nagy Jókai-ünnepély kiadásai fedeztetnek. Ez az alap az ország szintársulatai által tartott és tartandó Jókai-ünnepélyek tiszta jövedelméből kerül ki. A holnapi előadás színlapját, mint a többi szintársulat, a miénk is felküldi az országos színészegyesülethez, amely azokat egybekötve ünnepiesen át nyújtja Jókai Mórnak. A társulatnak a **G a z d a g s z e g é n y e k**-ben fellépő tagjai egytől-egyig nagy gondnal és buzgalommal munkálkodnak közre, hogy az előadás minden ízében sikerüljön. A közönségnek tehát amellett, hogy megjelenésével a nagynevű író lángszének hódol, nem közönséges művelőzetre is nyílik kilátása.

— **Emlékoszlop a millenniumra.** Mint Vásárhelyről értesülünk, az ezredéves ünnepély méltó megünneplése céljából az ottani képviselő testület tegutóbb tartott közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy a főtéren egy szobrot fog fölláttítani, melynek költségeire tízezer forintot meg is szavazott.

— **A legszerencsésebb miniszterelnök.** Kétségtelen, hogy Wekerle miniszterelnököt illeti meg a „legszerencsésebb“ jelző. Nemcsak az ország pénzügyi ügyeit reperálta s nem csak a polgári házasság által szerzett magának népszerűséget, de még álmaikban is meglátogatja az ő polgártársait s módot nyújt nekik arra, hogy a kis lutrin nyerjenek. Így járt nem rég, mint a „Csongrádi Lap“ írja, Lilienthal Rudolf csongrádi lakos. A múlt hét valamelyik napján ugyanis azt álmodta Lilienthal, hogy Wekerle miniszterelnök bement a kereskedésébe és egy selyemkendőt vásárolt 4 frt 50 krért. Másnap Lilienthal Rudolf Szegedre utazott és első teendője az volt, hogy a lutris boltba menjen, hol a linzi huzásra tette a következő számokat: 1. 4. 50. Oly szerencsés volt, hogy mind a három szám kijött és nyert 1200 frtot. Lilienthal Rudolf azóta föltétlen híve Wekerle miniszterelnöknek.

— **Csőd és fizetésektelenség.** Zorits Nika mokri és Frey Rudolf verseczi kereskedő ellen csőd nyílt: **F e d e r R F e r e n c z** nagy-kikiudai kereskedő pedig fizetésektelenségre jutott.

— **Új magyar lap Temesvárott.** Deczember hó 3-án még egy magyar lap indul meg Temesvárott. A lap czime: „Délvidéki Ellenőr“ lesz és hetenként egyszer jelenik meg **Steiner Ferencz** szerkesztése alatt. Az előfizetési felhívást már szétküldték s abban a szerkesztő kijelenti, hogy hazaíras, tárgyalagos irányt fog követni.

— **Nagyszentmiklós virilistái.** Szerb-Nagy-Szent-Miklós község előljárósága most tette közzemlére községi virilistáinak névjegyzékét, melyből a következő adatokat közöljük: Gróf Nákó Kálmán földbirtokos 4336 frt 62 kr, Első neszmitklósi takarékpénztár 2498 frt 20 kr, Népbank 2363 frt 86 kr, Gazdaköri takarékpénztár 1617 frt 44 kr, Krausz Ignác regale bérlet 1052 frt 85 kr, Sertés hízaló részv. társaság 700 frt 43 kr, Téglagyár 445 frt 20 kr, Kiry Péter földmives 395 frt 20 kr, Popál telkek 394 frt 50 kr, Cherier Jakab gazdász 392 frt 83 kr, Bayer Gyula takarékpénztári igazgató 369 frt 14 kr, Simonsich Géza közjegyző kétsz. számításal 332 frt 50 kr, Korber Miklós bányász 312 frt 44 kr, Fulajtár István timár 307 frt 39 kr, Scherier Miklós földmives 277 frt 78 kr, Albu Szimeon 261 frt 92 kr, Schreyer Viktor ügyvéd kétszeres számításal 728 frt 34 kr, Velcsov József ügyvéd kétsz. számításal 458 frt 24 kr, Kotz László ügyvéd kétsz. számításal 339 frt 76 kr, Mathiassich Ferencz ügyvéd kétsz. számításal 233 frt 94 kr.

— **A vasárnapi munkaszünet.** Lukács kereskedelemügyi miniszter a tegnapi ipartanácsban kijelentette, hogy ez évi deczember hó 24-én és 31-én feltüggeszti a vasárnapi munkaszünetet a karácsonyi és újévi ünnepek miatt.

— **Minta otthon volna.** Corniflet ur és neje megvannak hiva egy barátságos ebédre, a hol nagy társaság van együtt. A desszertnél Corniflet ur erősen összetűz a hitestársával és midőn egyik vendég figyelmezteti, hogy ne éljenek vissza a vendégjoggal, nagy dühvel visszavágja:

— Hát akkor mire való volt azt mondani, hogy helyezzem magam kényelembe és egészen úgy tegek, mintha otthon volnék!

— **Halált okozó színmű.** Rómából írják, hogy a fiatal Foscarini gróf, a hasonló nevű híres dogecsalád sarja, kinek ifju szép feleségét nemrégiben egy katonatiszt megszöktette, öngyilkossá lett. Foscarini gróf elment a színházba de annyira elszomorítá az előadott „Családi dráma“ című színmű tárgya, mely csaknem mindenben az ő sorsával azonos, hogy be sem várva a darab végét, hazament és agyonlötöte magát.

— **Magyar királyi államvasutak.** A m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőségének kezelése alá tartozó murányvölgyi helyi érdekű vasut Jolsva, Nagy-Röcze és Murány állomásokkal, továbbá Lieze Gicze és Chisnyovics rakodó megállóhelyekkel f. évi november hó 22-én a nyilvános forgalomnak átadatott. Valamennyi állomás és rakodó megállóhely az összes forgalomra van berendezve. Budapest, 1893. évi november hó 13. Az igazgatóság.

Irodalom és művészet.

* **Erős elbeszélések.** Guy de Maupassant novelláiból ily czímmel jelent meg egy díszes kiállítású kötet a Magyar nyomda kiadásában. Tartalmát a genialis francia író amaz elbeszélései képezik, melyeket még az e tekintetben nagyon szabados Franciaországban sem adnak a fiatal leányok kezébe. A kötetben foglalt novellák czime: A Tellerház, A Rondolileányok, Az a disznó Morin. A kikötő, A háziasszony, A menekülés, A jel. — Ára 1 frt 50 kr.

* **Képes családi lapok.** Időszzerű s különös érdekességet ébresztő új regényt indított meg közelében a „Képes Családi Lapok“ e czim alatt: „Katonaregény a jövő századból.“ Szerzője, regény irodalmunk egyik legavatottabb tollú írója, **T á b o r i R ó b e r t.** Szerző a jövő századot humorisztikus színben tünteti fel s eleven tollával oly jeleneteket fest, melyek vig regényekben is csak elvétve találhatók. A nevezett lap utolsó száma e regény folytatását, továbbá igen érdekes humoros beszély-két közöl **Ernye Sándortól** „Kölcsön villa“ czim alatt és költeményt **Kele Györgytől.** A többi cikkek és versek is irodalmi színvonalon állnak, képei pedig a legelső művészek alakításait mutatják be; miért is e lapot legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe.

S z i n h á z.

Liget Mari jutalomjátéka.

Az elpusztíthatlan „Madarász“ és a kedvelt primadonna véghéztvitték, hogy a színház tegnap mégis megtelt valahogyan s Ligeti Mari, kinek közönségünk igen sok kellemes óráit köszönhet, nem játszott jutalomjátéka alkalmával üres padoknak. Elfértek volna ugyan még egyszer ennyien, de hát nem lehet rossz néven venni senkitől, hogy a Madarászt nem akarja 27-szer megnézni. **L i g e t i M a r i** fellépte alkalmával zajos tapsal fogadták, tisztelői (vagy tisztelője?) terjedelmes rózsacsokrot nyújtottak neki. A szeretetreméltó primadonna mosolyogva köszönte meg a figyelmet, de mi szemében azt a kívánságot véltük olvasni: kevesebb rózsát, több közönséget! Alig kell talán mondanunk, hogy az ő Postás Milkája a külföldben is igen jókedvű közönségnek rendkívül tetszett s minden jelenete után felhangzott a taps. **Á d á m o t L á n g h Ö d ö n** adta. Nem esünk tulzásba, ha azt állítjuk, hogy ő a legjobb madarász, kit a becskereki színpadon láttunk. Teljesen beleléte magát a tiroli legény kedélyvilágába, úgy hogy alakítása egyes jeleneteiben valóban művészi nivón állt. Dalait ezuttal is szép előadással énekelte. „Mikor dédem ifju volt“ című dal után percenkig tapsolt a közönség, úgyhogy meg kellett azt ismételnie. Igen szerencsés estéje volt **F e j e s L i d i n e k** is. Észbontó toiltetjéi nőkre és férfakra egyaránt gyakoroltak nagy hatást. Betétjét, melyet izléssel adott elő, a közönség megismételtette. **Z a j o n g h y,** mint Szaniszló csinosan énekel, csak improvizációról szeretnők leszoktatni. Hiszen látjuk, hogy hosszú az orra, minek arról folyton viccelni. **L á n g h E r n a** igen takaros korcsmáros leány volt, **E r d é l y i O t t i l i a** pedig ezuttal is megkacagattatta a közönséget, mint **A d e l a i d a.** Könyves beugrott a beteg Moóri helyébe, mely áldozatáért elismerést érdemel. Hogy ő Csörz báró szerepében nem lesz híressé, az természetes. Az

„eredeti jelmezek“, melyek nemcsak a színlap, de a nézők tanúsága szerint is igen csinosak, szintén nagy tetszésben részesültek. A zenekar szokás szerint Bihari vezetése alatt precízzen működött.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése nov. 29-án.)

Budapest, november 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében Hieronymi belügyminiszter betérjlesztette a közgazgatási bíróságokról szóló törvényjavaslatot, a mit a Ház zajos éljenzéssel fogadott. Elhatározták, hogy a javaslat tárgyalására huszonegyes bizottságot választanak. Ezután folytatták és befejezték a kereskedelmi tárca költségvetésének a tárgyalását. Végül elfogadták a kuriai és ítélőtáblai bírók szaporításáról szóló törvényjavaslatot.

Ováció Wekerlének.

Budapest, november 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szabadelvű párt tegnap esti értekezletén Vargics Imre felszólalása után zajos ováció volt Wekerle miniszterelnök mellett, a magyar udvartartás kieszközléséért.

Merénylet Vilmos császár ellen.

Budapest, nov. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinből távirják: A Caprivi birodalmi kancellár élete elleni merénylet híre által előidézett izgatottság még meg sem szűnt és már is mindegyre szaporodnak a jelek, melyek arra vallanak, hogy itt olyan merénylettről van szó, melynek az volt a célja, hogy a kancellárt eltegyék láb alól. A „Nordd. Allg. Zeitung“ ma este megerősíti a merénylettről szóló híreket és kiegészíti azon feltűnést keltő hírral, hogy hasonló merényletet Vilmos császár élete ellen is megkísérlelt. Ugyanoly küldemény, mint a melyent Caprivi birodalmi kancellár kapott, érkezett ugyanis Vilmos császár címére is Berlinben. Ez a küldemény is ugyanazon kísértő levéllel volt jelezve, a dobost a császár kabinetirodájában adták át, ahol szintén egy szerencsés véletlen gyanút keltett, a miáltal a pokolgép felrobbanása szerencsésen megakadályoztatott. E közlések a közönség körében óriási izgatottságot keltenek.

Utazó Koburg.

Budapest, nov. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Koburg Fülöp herceg tegnap Temesváron keresztül, fivérének, a bolgár fejedelemnek látogatására utazott.

Caprivi a szövetség tanácsban.

Budapest, november 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinből telegrafálják: A szövetség tanács tagjai és a képviselők Caprivi grófnak, midőn a teremben megjelent, a meghiusult merénylet alkalmából szerencsekívánataikat fejezték ki.

Egy egyetemi tanár halála.

Budapest, nov. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Dr. Gerlóczy Gyula, a budapesti egyetem tanára Görzben meghalt.

Botrány a bécsi egyetemen.

Budapest, november 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Egyetemi hallgatók Schrauta tanár ellen állítólagos szigorúsága miatt tegnap oly botrányt inszenáltak, hogy Schrautának abba kellett hagynia előadását. Ma azonban Schrauta hat egyetemi hallgatót átbocsátott a szigorlaton, azután pedig beszédet mondott az ifjakhoz, mire ezek megéljenzeték tanárukat. A tüntetések ezzel előreláthatólag véget értek.

Adventi láрма.

Budapest, november 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Temesváron a József külvárosi templom előtt ma reggel asszonyok lármás csoportja gyűlt össze, követelve a „Rorate“ (adventi mise) megtartását. Nagy fáradságba került, míg sikerült őket meggyőzni, hogy egy hibás kalendárium szerint igazodtak, mivel advent az idén december 7-én kezdődik.

Elfogott rablobanda.

Budapest, november 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Borosjenő környékén nagy fegyveres rablobandát fogott el a rendőrség. Régen rabolnak. Legutóbb egy Barkuczáné nevű hölgyet raboltak ki. A kár ezekre megy.

VASUT-ÜGYEK.

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény. Árudíj szabás életbeléptetése a murányvölgyi h. é. vasuton. A magyar kir. államvasutak kezelése alatt álló murányvölgyi h. é. vasut megnyitása napjával ezen vasut árudíj szabása (II. rész) lép életbe, mely a gyors és teherárúknak nevezett h. é. vasuton való szállítására vonatkozó határozmányokat és illetékeket tartalmazza. Ezen díj szabás példányai a m. kir. államvasutak díj szabási szakosztályában példányonként 30 kr-ért kaphatók. Budapest, 1893. november hó 9-én. Az igazgatóság. (Utánnomás nem díjaztatik.)

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

A magy. kir. államvasutak helyi árudíj szabásában (II. rész) XIV. kivételes díj szabásában foglalt azon korlátozás, mely szerint az abban felsorolt cikkekre megállapított díj számítás csak február 1-től november végéig alkalmaztatik, szülővesző küldeményekre nézve ezennel hatályon kívül helyeztetik. Budapest, 1893. november hó 11. Az igazgatóság. (Utánnomás nem díjaztatik.)

REGÉNY-CSARNOK.

Szemét — szemért.

Regény.
Írta: Trollope A.
X. FEJEZET.

(37-ik folytatás.)

— Valóban nagyon kegyesek! viszonzás Mellerby kisasszony, kissé erőltetett nevetéssel.
— Egy pillanatra se hiszem, hogy bármennyire törekedném is, sikerülne az ön viszon szerelmét megnyernem. Ez iránt soha se ringattam magamat csalódásban. Nagybátyám és nagynéném a legnagyobb jót akarták velem tenni, midőn önt szemelték ki nőül. Nem, mintha én nem volnék ön felől ép oly jó véleményben mint ők...

— Valóban Neville ur, ez a iefurcsább párbeszéd...

— Igaza van. Nagyon furcsa. De hát ön épen itt van és másnak nem mondhatom el a dolgokat; önnek pedig tudnia kell a valót. Én már másnak kötöttem le a szavamat.

— Nem akarja talán, hogy a szívem meg repedjen e miatt?

— Nem törődöm vele, ha kigunyol. De nagyon törődöm vele, ha megkértem volna az ön kezét s ön visszautasítana.

— Erre nem nyújtott alkalmat.

— Mit használt volna?

— Igaza van Neville ur; semmit, mihelyt ön másnak kötötte le a szavát. Nem szeretnék. a második lenni.

— Meg kell vallanom, hogy nagy zavarban vagyok. Ha lehetne, akár holnap helyet cserélnék öcsémmel. Ön azt talán nem hiszi, pedig ugy van. Nem akarom megsérteni nagybátyámat, ha lehetséges, de bizonyára nem fogom cserben hagyni azon leányt, a ki engem szeret. Ha a peeri cím nem akadályozna, holnap átengedném öcsémnek Scroopot és elmennék lakni oly helyre, hol jó vadászat van és hol soha se kell fehér nyakkendőt kötni.

— Ön még mindezt meg fogja fontolni.

— Alig hinném. — Egyébiránt mindent elmondtam önnek, mert szeretek tisztában lenni a dologgal. Szeretném, ha nem mondaná el nagynénémnek, a miket önnel közöltem, de ha elmondja, se tehetek róla.

XI. FEJEZET.

Neville Jack bölcsesége.

Neville Fred kénytelen volt meghosszabbítani szabadságidejét nagybátyja gyöngékedése miatt és megígérte, hogy Scroopeban marad ápril hó végeig. Együttal kijelenté, hogy május elején vissza szándékozik térni Ennisbe, de e szándéka iránt nagybátyja és nagynénje még nem nyilatkozott. A hónap vége felé öcsce is megérkezett Scroopeba s ezen időpontig senki sem említé előtte egyetlen szóval se O'Hara Katát.

Levelére időközben választ kapott Katától s e válasz egészen más hangon volt írva, mint az ő levele. Fred leült az asztalhoz, hogy beváltsa ígérését, megbirkózzván a levélírás feladatával és egymás alá írálta a sorokat oly gyorsan, a mint csak tudta. Kata egy egész délelőtt gondolkozott levele felett, leírta, aztán letisztázta, gondosan átolvasta és csaknem sirva vallotta meg magának, hogy az teljesen méltatlan ahhoz, a kihez intézve van. Ez volt a legelső szerelmes levél, melyet valaha irt, s valószínűleg általában a legelső levele, melyet férfinhoz intézett, ide nem érve azon rövid sorokat, melyeket anyja utasításai következtében irt némelykor Marty atyának. Frednek szóló levele így hangzott:

Ardkill Cottage, ápril 10. 18...

Kedves Fred!

„Ezelőtt három vagy négy nappal vettem kedves levelét, mely kimondhatatlanul boldoggá tett. Sajnálunk, hogy oly kellemetlen utazása volt, de mindez csakhamar elmúlt és feledésbe ment, mihelyt megérkezett kényelmes otthonába és családi körébe. Örömmel értesültem, hogy nagybátyja jobban érzi magát, azon gondolat, hogy őt súlyos betegen fogja találni, nagyon szomorúvá tette az ön utazását. De most, miután sokkal jobban érzi magát, remélem ön is nemsokára visszatér szegény Katájához.

„Liscannorból semmiféle ujságot sem írhatok önnek. Tegnap volt itt Marty atya és azt mondta, hogy látta az ön csolnakját Lahinchben és semmi baja sincs. Azt is mondta, hogy Morony Barney rest ficzkó, de miután egyéb dolga sincs, kénytelen lustálkodni. Jöjjön mielőbb haza, hogy kizavarja őt restségéből. Ugy hiszem a sirályok is tudják, hogy ön távol van, mert hangosabban és vakmerőbben lármáznak és sivitanak, mint valaha.

„Anyám legszívesebb üdvözlőit küldi. Nagyon jól érzi magát. Mióta ön elutazott, nagyon keveset eszünk. mert bőjt van. Ha ön itt lett volna, még csak villásreggelit se kaphatott volna. Merem mondani, hogy e részben bizonyára jobb dolga van a Scroope kastélyban. Marty atya azt mondja, hogy önök protestánsok, majd később fognak bőjtölni, még pedig negyven helyett nyolcztvan napig; nekünk katolikusoknak akkor szabad lesz ennünk, a mit akarunk, önök protestánsok pedig éhgyomorral fognak bennünket nézni. Ha így lesz, remélem sikertülni fog félretennem az ön számára egy pár falatot.

„Térjen vissza Katájához, mihelyt csak teheti. Nem szükség mondanom, hiszen már így is tudja, hogy jobban szeretem önt mindennél a világon. Egy cseppet se vagyok féltékeny ama csinos fiatal hölgyre és remélem, hogy bele fog szeretni az ön öcsésébe. Aztán valamikor majd testvérekké leszünk — ugyebár? Nagyon szeretném, ha azon fiatal hölgy a nővérem volna. Csakhogy talán megvetne engem. Jöjjön vissza mielőbb. Minden oly komor itt az ön távollétében. Bizonyosan visszasietne Katájához, ha tudná, mennyire örül, midőn önt jönni látja a sziklák közt.

„Kedves szerelmem, örökre, örökre az öné vagyok. O'Hara Kata.“

Neville eleinte meg akarta mutatni a levelet Mellerby kisasszonynak, de mikor másodszor olvasta, elhatározta, hogy mégse teszi. A levél nagyon jó és főleg rá vonatkozó kifejezésekben kifogástalan volt. De érezte, hogy Mellerby kisasszony másféle levelet irt volna s egy kissé szégyenlős is azt, a mit Kata a papról irt. Még azon csinos, kerek francziás írásra se volt büszke, melynek minden betűjével oly sokat fáradozott kedvese. O'Hara Kata jobb neveléssel bírt nála és talán épen annyit tudott, mint Mellerby kisasszony. Levelét ép oly jól megtudta volna írni francziául, mint angolul és a szöfűzésről is voltak meglehetősen fogalmai.

(Folytatása következik.)

Bérlet 14. szám. Idény előadás 20.

N.-Beckereki városi színház.

Szardán, 1893. nov. 29 én

KELETI UTAZÁS.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták: Blumenthal és Kadelburg. (Rendező: Könyves.)

Személyek:

Fiedler Róbert, berlini gyártulajdonos Kövi Ede.
Henny, a felesége — — — — — Kecskeméti Irma.
Herbiny Frigyes kereskedelmi tanácsos Moóri Sándor.
Mariana, a felesége — — — — — Moóriné.
Thekla a leányuk — — — — — Kápolnay Irén.
Brückner János, vegyész — — — — — Könyves Jenő.
Bock, konzul — — — — — Olasz Gy.
Glitz, hírlapíró, a „Telegraph“ tudósítója — — — — — Lángh Ödön.
Mitrovics Demeter keleti utazó — — — — — Hetényi Elemér.
Bartholdy Sarah, festő-művész — — — — — Gyurman Alice.
Bartha, szobaleány Fiedlernél — — — — — L. Barcsi Vilma.
Egy szolgáló — — — — — Kőszegi Károly.

Kezdetre pont 7 és fél órákor.

Holnap csütörtökön:

Jóka-ünnepély:

Gazdag szegények.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1893. évi október hó 1-től.

Nagybecskerek-Nkikinda				Nagybecskerek-Versecz				Versecz-Nagybecskerek				Szécsány-Párdány			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Versecz ind.	—	—	220	Budapest ny.p.u.ind.	790	—	Báziás ind.	405	1145	Budapest ny. p. u. ind.	700	—	—	—	—
Párdány	—	—	350	Temesvár	950	—	Temesvár	—	12—	Nagybecskerek	805	—	—	—	—
Nagybecskerek	550	1225	740	Nagykikinda	320	—	Versecz	540	220	Szécsány	925	555	—	—	—
Ellemér	609	1244	803	N. Becskerek-Bpart.	805	—	Verseczrét	547	225	Módos	946	622	—	—	—
Melencze	632	111	832	*Sándor-udvar	812	415	*Temespaulis	553	232	Fény	957	635	—	—	—
Kumán	649	429	884	*Sándor-udvar	827	435	Bethlentanya	601	242	Párdány érk.	1008	648	—	—	—
Törökbecse-Araacs	715	204	932	Lázárföld.	841	452	*Szivattyutelep.	611	255						
Beodra	749	238	1009	*Pusztá Kenderes	845	456	*Laudontanya	618	305						
Karlova	800	249	1024	*Lajosmajor	955	508	Nagymargita	627	316						
Nagykikinda (v.) érk.	840	329	1104	Szárcsa	907	530	Zichyfalva	639	329						
Temesvár	—	522	454	Szécsány (vend.) érk.	919	545	Györgyháza	651	345						
Budapest	125	—	655	Szécsány ind.	934	600	Szécsényfalva-Ráros-Istvánvölgy	706	402						
				Bóka	947	616	*Olécz	714	413						
				Kanak	1004	636	Kanak	723	424						
				*Olécz	1013	646	Bóka	739	444						
				Szécsényfalva-Ráros			Szécsány (vend.) érk.	751	459						
				Istvánvölgy	1022	703	Szécsány ind.	801	514						
				Györgyháza	1032	717	Szárcsa	814	531						
				Zichyfalva	1044	741	*Lajosmajor	826	545						
				Nagymargita	1059	802	*Pusztá Kenderes	833	546						
				*Laudontanya	1108	812	Lázárföld	842	603						
				*Szivattyutelep.	1116	822	*Sándor-udvar	853	617						
				Bethlentanya	1129	836	N. Becskerek-Bpart.	910	641						
				*Temespaulis	1137	847	Nagybecskerek érk.	—	645						
				Verseczrét	1145	858	Nagykikinda	—	1101						
				Versecz érk.	1149	903	Temesvár	—	474						
				Temesvár érk.	—	317	Budapest	—	655						
				Báziás	325	1129									

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a perczek számjegyeinek aláhuzása által (600—529 vannak megjelölve).

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételeesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Valkány-Varjas				Varjas-Valkány				Vojtek-Németbogsán				Németbogsán-Vojtek			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Budapest ny.p.u. ind.	830	220	Varjas ind.	700	1020	Temesvár ind.	535	810	Németbogsán ind.	400	500				
Temesvár	1120	400	Perjámos érk.	717	1037	Báziás	405	450	Románbogsán	425	526				
Valkány	320	635	Varjas ind.	719	1055	Vojtek	650	910	Zsidovin	443	548				
O-Bessenyő	351	659	Rác-Szt. Péter	731	1110	Birda 3. sz. őrház	716	935	Gertenyes	454	600				
N. Szt. Miklós	436	734	Sárafalva	746	1130	Gattaja	746	957	Móriczföld-Sósdia	511	623				
Sárafalva	457	752	N. Szt. Miklós	807	1205	Móriczföld-Sósdia	814	1019	Gattaja	528	650				
Rác-Szt. Péter	514	808	Ó-Bessenyő	838	1245	Gertenyes	833	1036	Birda 3. sz. őrház	549	712				
Perjámos érk.	525	819	Valkány	901	108	Zsidovin	846	1047	Vojtek	610	733				
Varjas ind.	533	820	Temesvár érk.	—	520	Románbogsán	908	1107	Báziás	910	1120				
Varjas	550	837	Budapest ny.p.u. érk.	125	850	Németbogsán érk.	932	1131	Temesvár érk.	726	854				

Jegyzet. A m. kir. államvasutak vonatainak közlekedési ideje ezen menetrendben a középeurópai idő szerint van kitüntetve. Ezen idő és a budapesti idő között azon különbség van, hogy a budapesti időt jelző órák 16 perczcel többet mutatnak, mint a menetrendbe felvett közép-európai időt jelző órák. A román és bolgár államvasutak összes vonalain, nemkülönbön a török vasutak bellóva—konstantinápolyi fővonalán az új vasuti idő egy egész órával megelőzi a középeurópai időt.

H i r d e t é s e k.

1882. köz. szhoz 1893. (739—3.1)
Pályázati hirdetmény.
 Magyarpadé községben az irnoki állás betöltendő lévén, felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy keillen felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi december hó 10-ig nyujtsák be.
 Az állással jár 300 frt évi fizetés.
 Kelt Nagyikindán, 1893. évi november hó 25-én.

Grób, főszolgabíró.

2851. tkvi szám 1893. (745—1.1)
Árverési hirdetmény.
 A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi hatóság részéről ennel közhírré tétetik, hogy dr. Radda Ignác pancsovai lakos végrehajtónak, Velcsov férj. Bencze Jozsefa bécsi lakos végrehajtást szenvedett elleni 133 frt 69 kr. tőkekövetelés, ennek 1882. évi január hó 11. napjától járó 6 százalék kamatai, 50 forint 27 kr. perbeli, 12 forint 64 kr. megállapított jelenlegi és még felnerülendő költségek kielégítése végett 1893. évi december hó 19-ik napjának d. e. 10 órakor alólirt bíróság hiv. helyiségében, az ezen kir. járásbiróság területén fekvő Perlasz községe 499. sz. tkvben foglalt következő ingatlanokat u. m.:

429. számú ház és 442 □-öl házhely 443 forint 66 kr. ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön-külön el fog árvereztetni, ekkorán magasabb ígérlet hiányában a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.
 A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképesnek nyilvánított érték-papirokban bánatpénzül letenni.
 Perlaszon, a kir. jbiróság tkvi oszt., 1893. évi szeptember hó 26-án.

Sárdy, kir. jbiró.

1440. szám 1893. (743—3.1)
Árverési hirdetmény.
 Tarras község tulajdonát képező ház-lásztati jog a község képviselő-testületnek folyó évi október hó 22-én 20.-12. kgy. 1893. szám alatt határozata folytán folyó évi december hó 10-én délután 2 órakor a község ház tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen három (3) egymásután következő évre, illetve 1894. évi január hó 1-től 1897. évi december hó 31-ig terjedő időre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatni fog.
 Felhivatnak az árverelni szándékozók, hogy fenti napon, vagy személyesen, vagy megbízottjaik által megjelenjenek, vagy zárt ajánlataikat fenti napon délutáni 1 óráig a községelöljáróságnál annál bizonyosabban nyujtsák be, minthogy utó-

ajánlatok semmi szín alatt elfogadtatni nem fognak.
 Az árverési feltételek az árverés napjáig a hivatalos órák alatt a község jegyzői irodában betekintheők.
 Kelt Tarason, 1893. évi november hó 17-én.
Predragovits, Sztanits,
 jegyző. bíró.

1891. szám 1893. (740—2.1)
Pályázati hirdetmény.
 Kisósz (Torontálmegeye) községi rendőrségnél a parancsnoki állás üresedésben lévén, ezennel pályázat hirdettetik.
 E. en állással 480 forintnyi készpénzfizetés van egybekötve és csak oly egyének folyamodhatnak, kik a hadseregben vagy honvédségben mint altisztek szolgáltak.
 Megjegyeztetik, hogy a rendőrség csak 1902. év végéig van szervezve és a parancsnok is csak ezen időre fog megválasztatni.
 Pályázni kívánók felhivatnak, hogy folyamodványukat folyó évi december hó 20-ig Kisósz községelöljáróságánál nyujtsák be.
 Kelt Kisószon, 1893. évi november hó 27-én.
Krogloth János,
 jegyző. bíró.